

Universitätsbibliothek Paderborn

Speculu[m] officii misse expositorium

Johannes <de Lambsheim>

Heidelberg, 1495.06.29

Libera nos quesu. d[omi]ne ab o[mn]ibus malis prereritis p[e]n[i]tibus et
futuris et intercede[n]te beata ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-30862

Oremus. Preceptis sa-
luti. monici et diuina
institutio[n]e formati audie-
mus dicere. Pater noster
qui es in celis sc[ri]ficeatur no-
rum n[ost]r[um]. Si libera nos a ma-
lo. Amen.

Hec est pars quinta principalis sp[irit]us
missae. in qua agit de secretorum digna pec-
cione. Et dividitur in quatuor pres sum q[ua]-
quatuor sunt q[ui] disponunt ad sacra sum-
ptionem. Nam primum petit h[ab]et[ur] veneranda sa-
cramenta p[re]ceptio[n]e in oratione d[omi]na. cu[m] dicit
Pan[us] nostru[m]. Secundu[m] petit lumentiu[m] ex-
piatione. ibi. Libera nos q[ue]s[um]us. Tercio pes-
tit pacis adimplentio[n]e ibi. Par doni sit sp[iritu]s
vobis. Quartu[m] subiungit speciale p[re]pa-
ratione ad sacramenta sumptionem in oratione
nibus. ibi. Domine Iesu Christe. Per propria te.
Quantu[m] ad primu[m] p[re]ceptor[um] petit sa-
cramenta p[re]ceptio[n]e in oratione d[omi]na cu[m] dicit
Pan[us] nostru[m]. Premittit autem orationis d[omi]ni
ce p[re]latione et ipsius institutione diuinam.
et sequenter ipsam orationem. Nam primo al-
ta voce p[ro]mittit exhortationem dices. O re-
mus. per hoc populu[m] ad orandum et peren-
du[m] instigat. Et est sensus Nos oremus
moniti. induci vel p[re]moniti a deo Iesu
benignissimo. salutarib[us] p[re]ceptis. i. docu-
mentis. et diuina institutio[n]e. i. instruclio[n]e:
formati. i. erudit[ur]. audiens dicere non nostra
p[re]sumptio[n]e. Pater n[ost]r[um] alte cantat. q[ui] xps
in noua legi apte p[re]dicavit. et in signu[m] q[ui]
h[ab]et oratione euangelio sumpta est. Ideo oratio
d[omi]na et credo alte dicuntur ut o[ste]nsis addiscant
sciant et discant. Oratio d[omi]nicalis o[ste]nsis alias
excellitor[um]ones. auctoritate doctoris. bre-
uitate sermonis. fecunditate mysteriorum.
et sufficietia petitionum. Ideo sum Tho-
morum perfectissima vocat. q[ui] in ipsa o[ste]nsa saluti
necessaria petuntur. Nam omne peccabile est
triplex. Primum est boni collatio. et hoc tri-

plerest. Glorie. ibi. Adueniat reg[num] t[u]um.
ibi. Fiat voluntas tua. Natura. ibi. Pan[us] nostru[m].
Sed p[re]terea malis amotione. Preteriti
ibi. Dimitte nobis. Peccatis. ibi. Et ne
nos indu. Futuri. Sed libera nos. Ter-
cio p[re]terea appetibilis vtriusq[ue] cōfir-
matione. ibi. Sanctificet nomen tuum. Lete-
ra de hac oratione d[omi]na considerata. q[ui] mul-
torum pandit opuscula. resiliens intacta.

Libera nos quesu[m] d[omi]ne ab
omnibus malis preteritis p[re]nti
bus et futuris et intercedere
te beata et gloria semper
virginis dei genitricis maria
cu[m] beatissimis apostolis suis petro
et paulo atque andrea cu[m] os-
ibus sanctis. Da propicius pa-
cem in diebus n[ost]ris ut ope-
nime tue et adiuti et a pecca-
to simus semper liberi et ab
omni perturbatore securi. Per
eundem d[omi]num nostrum iesum
christum filium tuum qui te. vi.
et reg. in unitate spiritus sancti
deus. Per omnia secula seculo
rum. Amen.

In hac p[re]ceptio[n]e petit canticu[m] expiatione
vel impedimenti amotione. cu[m] dicit. Lib-
era. Hec oratio d[omi]ni embolismalis et excre-
scens. q[ui] addit[us] ad d[omi]naciam orationem q[ui] sit
augmentum. in cuius fine petimus a tribus
malis expiari que clare exprimuntur
in hac oratione. Libera nos. **E**t transi-
tur in ea quatuor. Primo petit peccati
expiationem. Secundo facit sanctorum am-
motionem. et no[n] tantum quatuor q[ui] magis
fuere passionali christi configurationis et cu[m] co-

b. 17

tricifixi. quia maria stetit sub cruce. Petrus et andreas fuerunt crucifixi. Paulus autem Christi stigmata in suo corpore patitur. Tercio petit duplicem pacem. Pectoris. ibi. ut simus a peccato liberari. Namque ipius. ibi. ut simus ab oī perturbatōe securi. ut ope. t. auxilio. adiuti. i. subleuati. Hec dicendo sacerdos accipit patenā q̄ apud eū dicitur. sc̄at latitudinem charitatis. Et osculat̄ ea in signum charitatis. quā debet habere ad eos. Facit crucem cū ea in facie. in signūq̄ virtutis unionis in oīs sit virtute charitatis. Allesgorice q̄ hec oī sūlēter dicitur. sc̄at triduā dñi sepulturā. et aploꝝ silentium. qd illo tempore a p̄dicatore Christi habuere. Eleuatio patrem et regnum Christi resurrectionē. Facit crucem cū paternat̄ de osculat̄ ea. sc̄at q̄ Christus p̄ crucem infernum vicit et reconciliavit peccatores p̄ Christi. Deponit corpore ab ore calcis sc̄at lapidē sublatū a monumēto. Quar to diuidit hostiam in tres partes cum dicit. Per eundem primum sc̄at tres partes corporis mystici. sc̄z ecclesiā triumphante. militare. et purgatoriū sustinente. Prima pars sc̄at gratiarū actiones. p̄ sanctis. sc̄da. p̄ incarnationē. p̄ defunctis. tercia orationem. p̄ vivis. et hec intingit sc̄at fideles in tribus latib⁹. h̄y vite p̄tis. Secundo p̄t dicit q̄ hec divisione fit in memoria sc̄e trinitatis. Tercio ppter triplicem statū Christi representandū. qd fuit cū hominibus in terra manens. in sepulcro quiescens. et est in celo existens. Per h̄q̄ aliter excludens dicitur. Per omnia se. qmē populi plenissimā q̄rit de promissis. Etiam repūtare gaudium qd de Christi resurrectione p̄cedit q̄ amplius nō morit sed vivit per oīcula seculorum.

Pax dñi sit + semper vobiscum. Agnus dei ter dicitur. Fiat hec cōmīxtio corporis et sanguinis dñi nostri Iesu Christi oībus nobis sumeritis salus aīe et corporo

ris in vitā eternā. Amen.
Dñe Iesu Christe qui dixisti apostolis tuis ic.

Hec est clausula tercīa q̄nto p̄tis missae in q̄ postulat̄ pacis adimplētio. cū dicit Pax dñi sit sp̄ vobiscū. Et triplice facit crucē supra calicē cū hostia. ad perendā triplicē pacē. ipius. pectoris. et eternitatis qd̄ pax necessaria est fidelium cordib⁹. vt fr̄at̄ tuos cōcōnt. Ideo q̄ pacē nō habet. qd̄ in pace factus est loc⁹ eius. Et fuit tres crucē. qd̄ pax quietis in glā daf̄ a tora trinitatis virtute passionis Christi. Vnde sc̄at q̄ ipsi p̄ suā resurrectionē tria letiscauit q̄ fuerūt ī celo. in terra. et q̄ in limbo. Distice vero he tres crucē rep̄tent tres marias dominiū in sepulcro q̄rentes. Ut triduum qd̄ dñs fuit in sepulcro. Et qd̄ p̄tis adimplētio s̄ēm exuperat̄ sensu. Ido inchoat̄ a sacerdote cū dīc. Pax dñi. et p̄pletura choro cū ter dicitur. Agnus dei. Et nota q̄ tria a sacerdote incepit chorus p̄sequit̄. Sicut in excelsis. qd̄ p̄tinet ad spem. Creedo ad fidem. Et pax dñi ad charitatem. Christus dñs agnus dei. ppter ipi⁹ pietate innocentiae et misericordiae. Vnde ideo qd̄ Christus agnouit patrem obediētia. matrē cura. nos p̄tōres misericordia. Agnus dñs ab agnō grece qd̄ est plū latine. qd̄ p̄tie se p̄ nobis obtulit. Agnus dei triplicat̄. qd̄ tria mala a nobis plenissimā p̄ ipm perit̄ nobis dimicat̄ sc̄z q̄ ore corde et ope deliquerit. Dicte bis miserere nob̄. ppter duplex malitia culpe et pene. Et dona nobis pacem. qd̄ ad p̄secutionē oīs boni. Vnde miserere nobis. quo ad corpus et animam. Dona nobis pacem cōstum adiuvūc̄. In missis defunctionis bis dicitur. dona eis requietem. id est q̄ pena liberationē. et glorie beatitudinē. Tercio addit̄ semper eterna. ibi petit eis duplicē stolam. hoc est corporis et aīe glorificationē. Nunc p̄sequit̄ oratio. Fiat hec cōmīxtio. id est